

Kmečka trgovina

Mi dobro gospodarimo

Naša državna finančna uprava je predložila sklepne račune za proračunsko leto 1937/38. Iz njih je razvidno, da naša vlada res modro in skrbno gospodari z državnim imetjem. Kljub temu, da je vlada mnoge davke znižala in da je današnji čas prinesel potrebo po zvišanju izdatkov, da so se vršila razna velika javna dela iz tekočih proračunskih sredstev, so sklepni računi pokazali, da so dohodki za 1.077.000.000 din višji, kakor jih je predvideval proračun. To je vsakakor razveseliv dokaz dobrega gospodarstva, pa tudi dokaz, da se nahaja naša država v konsolidiranih razmerah ter ne čuti tistih pretresov, kakor so jim podvržene druge evropske države.

Perutninarska razstava in vzorčni sadni sejem v Mariboru

Kr. banska uprava za dravsko banovino priredi v dneih od 22. do 25. oktobra v Mariboru I. banovinsko perutninarsko razstavo ter II. kongres za rejo štajerske kokoši. Na prireditvi sodelujejo vsa rejstva središča, vse banovinske kmetijske šole in iz vsakega okraja nekaj ostalih neorganiziranih rejcev. Od raznih kokoških pasem bo v glavnem razstavljena samo štajerska kokoš, katera je za našo banovino edino priznana, ter se nje reja že od leta 1929 priporoča in pospešuje z javnimi sredstvi. Predvsem bo zastopana rjava in rjavo-jerebčasta štajerska kokoš, nekaj bo pa tudi bele štajerke in par kletk kopunov, rac, gosi in puranov.

Poleg živali bo razstava obsegala še poučni in trgovski oddelek, kjer bo videti razne perutninarske pripomočke, vzorne kokošnjake, modele napajalnikov, krmilnikov, zaldopna gnezda, slike, skice, razne perutninarske proizvode itd.

Razstava bo odprta vsak dan od 8 do 18. Svečana otvoritev razstave bo v soboto, 22. oktobra, ob 11 dopoldne v prostorih »Uniona«.

V nedeljo, 23. oktobra, bo ob 10 otvoritev drugega kongresa za rejo štajerske kokoši v mali dvorani »Uniona«. Obravnavalo se bo predvsem vprašanje plemenske odlike pasme štajerske kokoši. V ta namen bodo strokovnjaki podali sedem referatov.

Istočasno s perutninarsko razstavo bo v prostorih »Zadružne gospodarske banke« vzorčni sadni sejem.

Za vse prireditve je določena skupna vstopnina, katera znaša za posamezne obiske 3 din, šole plačajo od razreda 10 din, člani kmetijskih organizacij v skupinah pa po 1 din za osebo.

Dovoljena je polovična vožnja na železnicah od 18. do 26. oktobra.

Vsi ljubitelji in rejci štajerske kokoši ter sadjarji vabljeni! Oglejte si »Maribor v jeseni«!

Cene sadja

Sadjarški in vinarski zavod v Mariboru poroča: Zaradi političnih razmer je trgovina s sadjem v preteklem tednu popolnoma zastala. Zato so kmetovalci prodajali sadje po 1 do 1,50 din kg. V inozemstvu je še vedno veliko povpraševanje po našem sadju, zato tudi cene na inozemskem trgu niso padle. Upati je, da se razmere glede izvoza v najkrajšem času zboljšajo. — Grozdje se prodaja po 3 do 5 din za 1 kg.

Hmelj

Hmeljska zadruga poroča, da je bilo tudi zadnje dni vkljub mirnemu razpoloženju stalno nekaj zanimanja in povpraševanja in je prišlo ponovno tudi do nekaterih zaključkov. Cene so ostale nespremenjene in se je plačevalo za letošnji pridelok slejkoprej do 30 din za 1 kg. Zaključna tendenca je čvrsta. Po zadnji cenitvi znašajo še neprodane zaloge letošnjega pridelka v prvi roki le še kakih 1200 stotov.

Nemško-jugoslovanski trgovski odnošaji

V naši državi se je dalje časa mudil nemški gospodarski minister dr. Funk ter je proučeval naš gospodarski položaj ter možnosti tesnejših trgovinskih stikov med obema državama. Okoli 50% vsega jugoslovanskega izvoza gre sedaj v Nemčijo, okrog 35% vsega našega uvoza pa prihaja iz Nemčije. Minister dr. Funk je izjavil, da se bodo medsebojni trgovski stiki še poglobili, ker bo Nemčija gledala, da kupi še več našega blaga ter bo ostala tudi v bodoče največji odjemalec jugoslovanskih proizvodov.

Goveja živina

Položaj na naših sejnih se boljša ter so se tudi cene zadnje dni nekaj popravile. Dosežene so bile na zadnjih sejmih sledeče cene: Ptuj: vol 3.75—5 din, krave 4—4.25 din, bikli 3.50 do 5.50 din, junci 3.50—4.25 din, telice 4—5 din, teleta 6.50 din. — Krško: vol 5—6, 4—5.50 in 3.50 do 4 din, telice 4—5, 3.50—4.50 in 3—4 din, krave 5, 4 in 2—3.50 din, teleta 7 in 6 din. — Slovenjgradec: vol 6, 4.50 in 4 din, telice 5.50, 4.50 in 4 din, krave 5, 4 in 3.50 din, teleta 6—7 in 5 din. — Konjice: vol 4.75 in 4 din, telice 4.50, 4 in 3.50 din, krave 4.50, 4 in 3.50 din, teleta 5 in 4.50 din. — Lendava: bikli 5—5.50 in 4.50 din, telice 5—6 in 4.50 din, krave 3.50—4 in 2.50 din, teleta 7 in 6 din. — Ljutomer: telice 5, 4 in 3.50 din, krave 3 in 2 din, teleta 5.50 in 4.50 din. —

Plemenski sejem rodovniške živine v Ormožu

Na sejem je bilo prignanih 35 bikov od selekcijskih društev: Središče, Ormož, Sv. Marjeta, Sv. Lenart, Podlehnik, Cirkovci, Maekovci, Rogoznica, Št. Janž. Odprodanih je bilo 20 komadov za skupnih 51.000 din, tako da pride na komad 2550 din, oziroma po 6.80 din za 1 kg žive teže. Živa teža prodanih bikov je bila 7510 kg, povprečna teža pa 375 kg za glavo. Prodani bikli so bili porazdeljeni na selekcijske jedinice: Središče, Ormož, Sv. Marjeta, Podlehnik, Cirkovci, Markovci, Rogoznica in Št. Janž.

Svinje

Ptujski sejem: prasi 6—12 tednov 90—160 din komad, pršutarji 7.50—8 din, debele svinje 8 do 8.50 din, plemenske 7—7.25 din za 1 kg žive teže. — V Mariboru se prodajajo špeharji v mestni klančnici po 8 din, pršutarji po 7 din. — V Prekmurju je cena prašičem pršutarjem 6—7 din, v Ljubljani se prodajajo mladi pujski po 120 do

Razgovori z našimi naročniki

Prenos v Nemčiji zaslužnega denarja v domovino. F. Spindler. Vprašate, ali boste smeli od povratku iz Nemčije prinesiti s seboj svoj zaslužni denar. — Iz Nemčije se ne sme preko meje nesti več nego deset mark, in sicer le kovanega denarja. Ako ste sezonski delavec, smete vsak mesec poslati domov deset mark po pošti in 35 mark preko kliringa; stalni delavci pa smejo poslati 15 mark preko kliringa in deset mark po pošti mesečno. — Z odgovorom smo se zakasnil, ker so bili v teku razgovori, da bi se dosegle za naše delavce kakšne ugodnejše določbe, pa so bili žal brezuspešni.

Poglobitev znanja in praksa na kmetijski gospodinjstvi šoli. S. U. Vaša hčerka je dovršila kmetijsko gospodinjstvo šolo. Rada bi svoje znanje poglobila in prakticirala še eno leto na kakšni taki šoli. — Enoletne kmetijsko gospodinjstve šole imajo vse približno enak ustroj, tako, da bi se z obiskom kakšne druge znanje bolj težko poglobilo, odnosno razširilo. Hčerka bi pač vso snov še enkrat predelala. Ne vem, kako si prakticiranje zamišljate. Hčerka bi se morala v šolo vpisati in redno posecati pouk. V Mariboru imamo kmetijsko gospodinjstvo šolo šolskih sester, v kateri začne pouk 15. septembra in traja do 28. junija. Vpisnina znaša 50 din, mesečnina 500 din. Prošnje se vlagajo na vodstvo omenjene šole. Gojenka potrebuje krstni list, zadnje šolsko spričevalo in potrdilo staršev ali njih namestnikov, da bodo poravnali stroške šolanja; prinesiti mora s seboj predpisano opremo (obleko, perilo, pribor). V navedeni šoli bi se lahko spopolnila v kuharju in šivanju, v drugih predmetih pa je pouk enak. Bistveno višjo izobrazbo bi mogla hčerka dobiti le v dr. Krekovi gospodinjstvi šoli v Ljubljani, kjer pa traja pouk štiri leta; vmesne šole žal ni.

Pravica bivših rudarjev do pokojnine. J. R. Pred svetovno vojno in med njo ste bili zaposleni kot rudar v raznih rudnikih ter plačevali prispevke v bratovsko skladišnico. Vprašate, ali vam pritiče pravica do pokojnine. — Na podobno vprašanje smo obširno odgovorili v »Slov. gospodarju« z dne 28. septembra letos. Na kratko ponovimo, da imajo pravico do pokojnine najmanj 55, odnosno 60 let stari kopači, odnosno delavci, ako so dovršili 35 let vstevnega polno-

200 din komad, v Posavju so debeli prašiči po 9, suhi po 8 din za 1 kg žive teže.

Konji

Na ptujskem sejmu so se prodajali konji od 700 do 5400 din, žrebeta pa od 400 do 1700 din. Nastopili so tudi kupci iz Nemčije ter kupili šest konj. V Ljubljani so bili na zadnjem sejmu konji od 300 do 3500 din, žrebeta pa po 1000 din komad.

Mariborski trg

Na trgu v soboto, 8. oktobra, so bile sledeče cene: Meso: goveje salo 15—16 din, svinjsko meso 13—14 din, slanina 14—15 din, pljuča 7—8 din, reberca 10—12 din, ribe 15—17 din, zajec 13—14 din. — Zelenjava: krompir 0.75 do 1.50 din, čebula 2—4 din, česen 4—7 din za kg. Zelje komad 0.50 do 3 din, kislo zelje kg 3 din, 2—3 kom. repe 1 din, kisa repa kg 2 din, kurmarce komad 0.25—1 din, 8—12 komadov zelene paprike 1 din, karfičola kom. 1—8 din, ohrovt komad 0.50—2 din, hren kg 8—9 din, zelena kom. 0.50—3 din, buče kom. 0.50—2 din, paradižniki kg 3—4 din, šopek petršilja 0.50—1 din, glavna solata kom. 0.50—1.50 din, endivija kom. 0.25 do 1 din, kupček motovilca, radiča, špinata in fižola v stročju 1 din, por kom. 0.25—1 din, vrtno korenje kup 0.50—1 din, koleraba kom. 1 din, luščen grah liter 7.50—10 din. — Sadje: jabolka 2—6 din, hruške 6—8 din, slive 8 din, breskve 4—8 din, grozdje 2.50—3 din, cell orehi 8 do 10 din, luščeni 32—36 din, kostanj 3—4 din kg, liter 2—2.50 din, pečen kostanj liter 5—6 din, šipek liter 3 din. — Žito: pšenica 1.25—2 din, rž 1.50—1.75 din, ječmen 1.25—1.50 din, koruza 1.50—1.75 din, oves 1 din, proso 1.25—1.50 din, ajda 1.50 din, fižol 1.50—2.50 din. — Mlečni izdelki: mleko 1.50—2 din, smetana 10 din liter, surovo maslo 24 din, čajno 20—32 din, domači sir 10 din kg; jajca 0.70—1.25 din komad. — Perutnina: kokoši 18—25 din, par piščancev 20—50 din, gos 32—40 din, puran 28—50 din, raca 12—18 din. — Krma: sladko seno 0.70 do 0.75 din, otava 0.70 din, lucerna 0.80 din, pšenič na slama 0.40 din za 1 kg.

pravnega članstva pri bratovski skladišnici. V primeru onemoglosti imajo polnopravni člani pravico do pokojnine tudi brez naštetih pogojev. — Ako je članstvo prenehalo zaradi redukcije dela, se gornja pravica ohrani za gotovo dobo, ki je v Vašem primeru že potekla.

Zadržavanje kadi zaradi neplačila čevljarskega dela. Čevljarju ste posodili kado, katero vam noče vrniti, dokler mu ne boste plačali 120 din za popravilo čevljev. Pravite, da čevljar ni ničesar zaslužil, nasprotno vam celo prizadejal škodo, ker vam je čevlje ožgal; radi bi prišli do svoje kadi brez kakšnih stroškov. — Morali boste čevljarja tožiti na povračilo kadi. Sodni stroški, odnosno takse bo treba plačati le 10.50 dinarjev. Zoper zahtevek na izročitev kadi je vsak protizahtevek nedopusten. Po pravomočnosti sodbe boste morali po potrebi še predlagati izvršbo, to je odvzem kadi potom izvršilnega organa. Takse boste plačali 7.50 din.

Dopustnost ograditve travnika z bodečo žico. K. Ker vam sosedova živina dela zaradi nepazljivosti pastirja in malomarnosti sosedu škodo na travniku in njivi, ste postavili pol metra od meje na svojem travniku ograjo z bodečo žico zgoraj. Sosed vam preti s tožbo, češ, da je prepovedano postavljati na travnikih ograje z bodečo žico. — Nam o kakih taki prepovedi ni nič znano. Bodeče žice se le tik potov ne sme postavljati; pol metra od meje, pa čeprav bi meja tvorila pot, pa se bodečo žico že sme napeti. Zato je ni treba odstraniti in se vam tožbe ni bati.

Trgovec terja po štirih letih celo terjatev s stroški. P. P. Vaš oče je pred letom 1932 ostal trgovcu dolžan 948 din kupnine za vsakdanje potrebščine. Koncem leta 1932 je trgovec potom odvetnika svojo terjatev iztožil, šel nato v konkurz ter vas ni terjel vse do sedaj, ko zahteva razen glavnice še tudi 6% obresti in pravne stroške. — Terjatev še ni »zapadla« (zastarala); ker znaša zastaralni rok iztoženih terjatev 30 let. Zaščita pa vam — ako so podani ostali zahtevani pogoji — vsakakor pritiče; dolžni ste plačati glavnico (prištevisi za čas od 24. novembra 1933 do 26. septembra 1936 le enodstotne obresti) od 26. septembra 1936 naprej brez obresti v 12 letnih obrokih in to šele potem, ko vam

bo trgovec izročil novo obveznico. Stroške ste dolžni plačati le, v kolikor bi bili nastali v pravdi o obstoju, višini ali priložnosti dolga in ne bi šlo za tožbo, za katero niste dali povoda in ste na prvem naroku priznali tožbeni zahtevek.

Upnik je zaradi tridnevne zamude predlagal dražbo zoper zaščitnega dolžnika. R. A. L. Odvetniku dolgujete 12.000 din. Drugi obrok ste mu namesto 15. plačali 18. novembra 1937. Marca letos vam je poslal »iz sodnije dražbo«, češ, da ste zaščito izgubili. Zaradi njegovih groženj ste mu plačali 3000 din, ostalih 7000 din pa ste se mu zavezali plačati do novembra letos. — Ni nam razumljivo, zakaj bi bili zaščito izgubili. Res sicer pravi člen 48. uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, da pridobi upnik v primeru, ako dolžnik ne plača dosepelega obroka po uredbi — iz zemlji primere elementarne nezgode, zaradi katerih je bil oproščen plačila davkov — pravico, takoj zahtevati plačilo celotnega ostanka dolga po redni sodni poti. Pravilnik pa določa, da mora upnik, preden sme vložiti tožbo, dovoliti dolžniku 15 dnevni dodatni rok. Ako ste Vi res že 18. novembra plačali v redu oba obroka, Vas upnik ni mogel upravičeno tožiti. Ker določa člen 51. omenjene uredbe, da se njeni predpisi ne morejo s pogodbo izpreminjati v dolžnikovo škodo, smatramo, da niste dolžni plačati novembra objavljenih 7000 din, marveč imate 3000 din celo v dobrem za letošnji in prihodnje obroke. Poudarjamo, da predpostavljamo, da ste 18. novembra lani res v redu plačali pravilno izračunana prva dva obroka.

Neuporaba »izgovorjenec« sobe — pravica do protidajatelj? V. M. N. v Z. Imate »izgovorjeno sobico« do smrti. Niste se pa svoje pravice poslužili, odnosno v sobici stanovali že 22 let. Nasprotno je to sobico uporabljala Vaša polsestra — lastnica hiše. Sedaj namerava lastnica hišo prodati. Vprašate, ali imate pravico zahtevati od lastnice, naj vam v odmeno za to, da je lahko sama razpolagala z Vašo sobico, kaj da, bodisi v denarju ali pa, da vam sedaj da v uporabo še nek drug prostor. — Bilo bi sicer pravično, da vam lastnica hiše, ki je imela korist od tega, da se Vi niste posluževali svoje pravice, za to kaj da, vendar pa žal po pisanih zakonih nimate v predmetnem primeru pravice kaj zahtevati za nazaj, ako se niste v tem oziru z lastnico v naprej nič dogovorili.

V kupljenem gozdu naknadno najdeni hrast, prodan drugemu kupcu, L. T. v Z. Kupili ste posestvo z vsemi pritlikinami. Prodajalka je pred sklenitvijo pogodbe odprodala iz gozda razne smreke in hraste; nekaj lesa in vejevja je še ležalo v gozdu in je prodajalka izjavila, da je vse vaše, razen dveh hrastovih colov. Pri poznejšem pregledu ste našli med grmičevjem kos

koreninega hrasta, ki ga je hotel odpeljati G. L., kateri je že pred letom odkupil od vaše prodajalke hrast, ga nekaj odpeljal, navedeni kos pa pustil ležati. Vi nečete dovoliti, da bi G. ta kos odpeljal, on pa vam grozi s tožbo. — Ker sami pravite, da je prodajalka izjavila, da ni vedela, da je G. pustil ta kos hrasta ležati (mislila je, da je že vse odpeljal) in ker ste sami šele naknadno našli ta kos zakrit v grmičevju, tako, da se ne more upravičeno trditi, da je bila Vaša in prodajalna volja, da spada tudi ta kos hrasta med prodani, odnosno kupljeni les, vam svetujemo, da dovolite prejšnjemu kupcu G., da si ga odpelje.

Plačilo dolga s hranilno knjigo, V. Marija. Dolžnici ste posodili 4000 din gotovine. Namesto denarja vam je vrnilo hranilno knjigo. Ker ste bili v stiski, ste to hranilno knjigo prodali, pri čemur ste dobili le polovico vloge. Vprašate, ali vam je dolžnica dolžna doplačati razliko. — Važno je vprašanje, ali ste hranilno knjigo sprejeli namesto plačila svoje terjatve (to se pravi, da-li je bila Vaša in dolžničina volja ta, da je s prevzemom hranilne knjige Vaša terjatev popolnoma, odnosno dokončno plačana), ali pa le v svrhu plačila (to se pravi, da-li je bil dogovor, naj dvignete, kolikor se bo dalo, da smete knjigo eventualno tudi prodati, naj se dvigi, odnosno izkupiček porabi v kritje vaše terjatve, v kolikor pa s tem ne bi bila popolnoma krita, da mora dolžnica ostanek doplačati). Ako ste knjigo sprejeli namesto plačila, tedaj po zakonu dolžnica ni dolžna doplačati razlike, odnosno povrniti škodo, ki ste jo utrpeli pri prodaji knjige.

Kurator prodal zemljišče, I. R. iz Z. Ko ste bili otroci še mladoletni, oče pa po nedolžnem zaprt, je kurator vse »razflečkal« in prostovoljno prodal lepo zemljišče. — Oglejte si pri skrbstvenem sodišču (to je bilo sodišče, v čigar okolišju ste živeli in se je nahajalo zemljišče) skrbstvene spise. Iz tistih bo razvidno, kaka imovina je bila kuratorju izročena in kako jo je upravljal. Vsako leto je kurator moral položiti račun, sodišče pa ga odobriti. Za prodajo zemljišča je bilo celo potrebno dovoljenje nadrejenega okrožnega sodišča. V kolikor je morda sodišče prekršilo zakonske predpise in vam s tem povzročilo kako škodo, je odškodninska tožba že zastarana. Zoper kuratorja pa je odškodninska tožba zastarana v treh letih, odkar ste zvedeli za njegovo osebo in za škodo; ako pa je nastala škoda iz hudodelstva, ugasne tožbena pravica šele po tridesetih letih. — Ali je morda kurator s kakimi lažnimi razlogi izposloval odobritev prodaje zemljišča? Ali je imel on od te prodaje kako neopravičeno korist in Vi kako škodo? Ako je bil izkupiček naložen v hranilnico in ste utrpeli škodo le radi padca vrednosti denarja, se kuratorju ne bo moglo upravičeno očitati kršitve njegovih dolžnosti.

»Bežimo!« je šepnil Matjažek očetu in mu odklenil okove. Splazili so se na krov. Oče je bil presenečen. Sklenil je roki in zahvalil Boga.

(Dalje prihodnjih)

Slikarska zavist

Dva slikarja dobita naročilo za isto sliko.

Drug drugega opazujeta.

Maščevanje snujeta.

Skoz ključavnico brizgata...

Našim malčkom

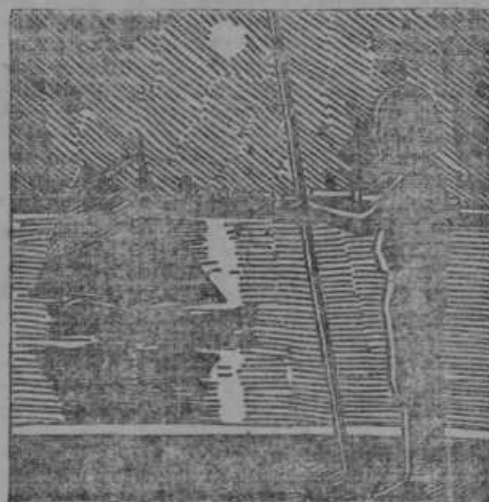
Matjažek

40

Junaškega Slovenca povest v slikah

Mornarji so zavriskali in ju dvignili na ramena. Navdušeno so ju nosili po krovu. Toda Matjažek ni bil nič kaj vesel. Venomer je moral misliti na ubogega očeta, ki gotovo joka pri svojem veslu in hrepeni po domu...

Odslej je moral opravljati vse mornarske posle, kakor tudi Tinček. Neke noči, ko je stražil in so vsi drugi spali, pa je dozorel njegov sklep. Splazil se je v kapitanovo kajuto, izmaknil ključke od okov in zlezal v spodnje prostore, kjer so spali veslarji. Med tem je Tinček spustil v morje čoln in ga založil z živili in obleko.